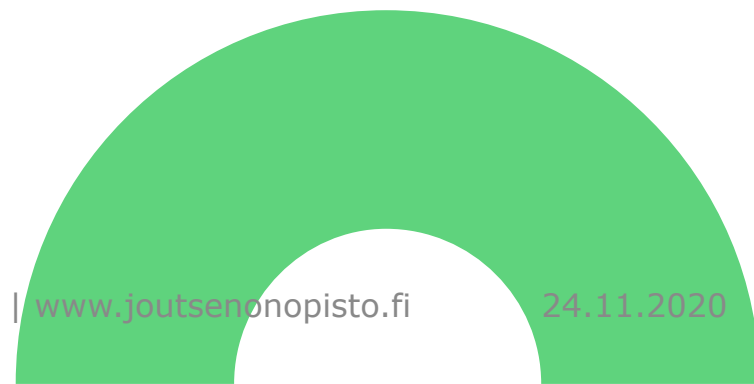

Ekososiaalisen sivistyksen työkalujen hyödyntäminen Joutsenon Opiston sivistyspedagogisena välineenä

Hilla Tolonen
23.11.2020

Strategia ja opetussuunnitelma käytännön työn ohjaajina

- Vuonna 2019 päivitetyn strategiamme mukaan Joutsenon Opisto on vuonna 2035 kestävä kehitys ja ekososiaalisen sivistyksen edelläkävijä.
- Kesällä 2020 päivitetyn opetussuunnitelmamme mukaan ekososiaalinen sivistyskasitys on Joutsenon Opiston sivistyspedagogiikan lähtökohtana ja transformatiivisen oppimisprosessin tavoitteena.

Ekososiaalisen sivistyksen työkalut opistomme sivistyspedagogisena välineenä?

- Ekososiaalisessa sivistyskäsityksessä transformatiivista oppimista sovelletaan siten, että yksilöiden maailmankuva suuntautuisi ekologisesti ja sosiaalisesti kestäväksi.
- Ekososiaalinen sivistyskäsitys on arvopohja, jota opiston sivistyspedagogiikka jalostaa käytännöllisiksi taidoiksi eli sivistykselliseksi kompetensseiksi.
- Sivistyksellisiä kompetensseja ovat
 - systeeminen maailmansuhde
 - vastuullisuus
 - kohtuullisuus
 - ihmisten- ja eliökunnanvälisyys
 - tulevaisuusorientaatio.
- Oppijan kokemukset ja toiminta, eli käsitysten testaaminen, merkitysten luominen sekä konkreettinen tekeminen yksin ja yhdessä, ovat keskeisiä kompetenssien omaksumisprosessissa, ja niiden kautta yhteiskunnallinen muutos on mahdollista toteuttaa.

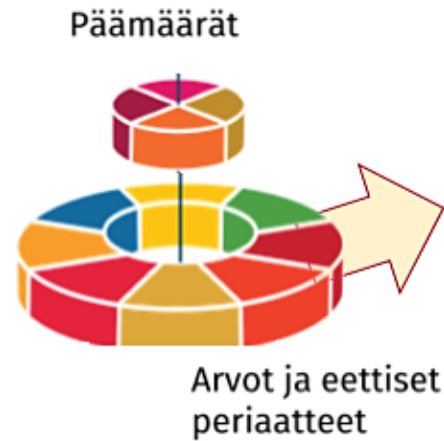
2. Toivotun tulevaisuuden visioimisen jälkeen yleissivistävissä opinnoissa **laaditaan eettinen kompassi ja kirkastetaan itselle tärkeitä arvoja.**

3. Projektiopinnoissa **suunnitellaan oma projekti**, jossa vahvistetaan itselle tärkeitä arvoja. Tavoitteena on mennä konkreettisesti kohti toivomaansa tulevaisuutta eli **määritellä oman elämän tulevaisuustekoja**. Projektin voi mieltää myös eräänlaisena tulevaisuuslupauksena itselle.

Ekososiaalisen sivistyksen työkalut

Joutsenon Opiston opintolinjoilla

2. EETTINEN KOMPASSI 3. TULEVAISUUSHAASTEET / LUPAUKSET

- Ekososiaalisen sivistyksen arvopohjan reflektointi
- Eettinen kompassi suuntaa tekoja kohti haluttua tulevaisuutta

- Haasteet ovat askeleita "ekososiaalisen sivistymisen" polulla kohti tavoiteltua tulevaisuutta
- Mikä on minun/luokan/koulun konkreettinen teko tai toiminta, jolla teemme arvot todeksi?

4. OMAN ELÄMÄN TULEVAISUUSTEOT

- Miten toteutan ekososiaalisen sivistyksen arvoja "oman elämäni kartalla"?

1. TULEVAISUUSVISIOT

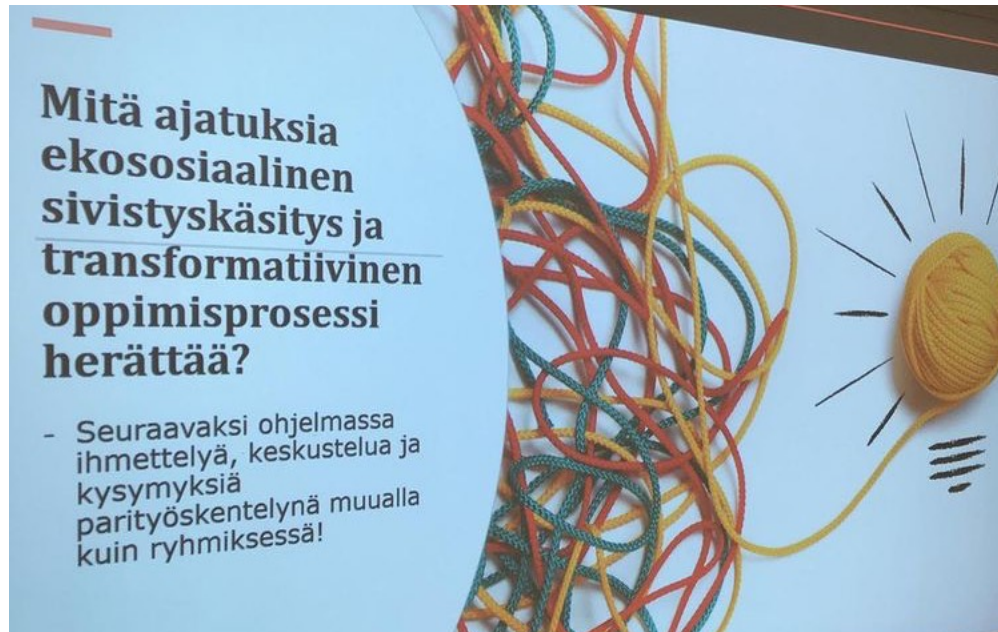
- Millaisen tulevaisuuden haluaisin?
- Mikä on oma paikkani siinä?
- Tulevaisuuskäsitysten jakaminen ja reflektointi
- Ryhmän/luokan yhteinen tulevaisuusvisio
- Toteutustapa kirjoitus, kuvat, piirrokset, näytelmä, ...

5. TOIMINTA-KULTTUURIN KARTOITUS

4. Projektiopinnoissa peilataan oman elämän tulevaisuustekoja: miten onnistuin projektini kautta toteuttamaan itselle tärkeitä (ekososiaalisen sivistyksen) arvoja elämässäni? HOPS-keskusteluissa (välihops ja kevään viimeinen hops) kartoitetaan myös projektin toteutumista ja omaa suhdetta ekososiaalisen sivistyksen tausta-arvoihin.

1. Syksyllä opiskelijat **visioivat toivottua tulevaisuutta** yleissivistävissä opinnoissaan.

Lukuvuoden alussa opiskelijat johdateltiin opiston sivistyspedagogiikkaan, jota lähestyttiin sekä kaikille yhteisillä oppitunneilla että henkilökohtaisissa keskusteluissa linjanjohtajan kanssa

HENKILÖKOHTAINEN OPISKELUSUUNNITELMA

Opiskelijan nimi:

HOPS-keskustelujen aikataulu

Aloituskeskustelu:

Välikeskustelu:

Loppukeskustelu:

Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma on sinulle väline opintojen suunnittelua varten. Tärkeintä on, että pohdit, mihin opiskelullasi kansanopistovuoden aikana pyrit ja mitkä ovat opiskelusi tavoitteet. Ohjaa omaa opiskeluasi suunnittelemalla – se antaa hallinnan tunteen. Suunnitelma voi olla joustava, jotta sitä voi tarpeen tullen muuttaa. Muista kuitenkin, että muuttaminen tarkoittaa ennen muuta erilaista aikataulutusta eikä opintojen pois jättämistä.

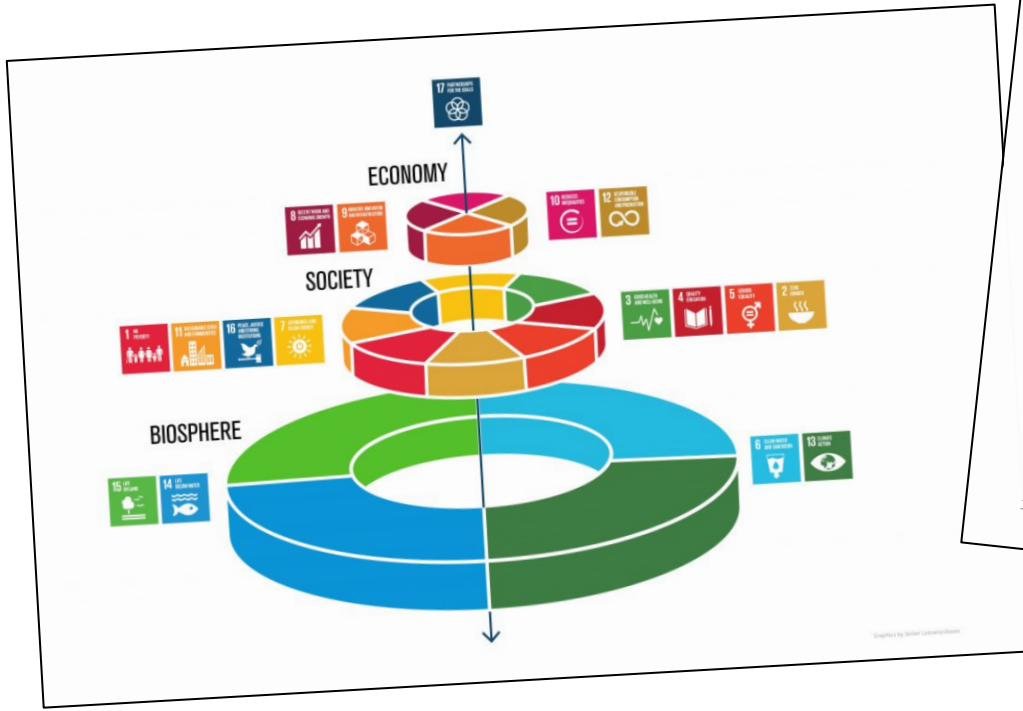
Henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman avulla voit löytää oman oppimistapasi ja kehittää työskentelyäsi omien aikataulujen ja toiveidesi suuntaisesti. Tee itsellesi ajankäyttösuunnitelma ja noudata sitä. Ajankäyttösuunnitelmaan kannattaa merkitä mahdolliset tenttipäivät, luentopäivät ja eri oppimistavien ja kurssitöiden palautuspäivämäärät heti, kun ne ovat tiedossa.

Kansanopistossa korostuvat myös sivistyspedagogiset tavoitteet, joissa arvioidaan seuraavia asioita:

1. **SYSTEEMINEN MAAILMANSUHDE** – opiskelija hahmottaa maailman rakentuvan toisiinsa kytkeytyvistä ekologisista ja sosiaalisista systeemeistä (systeeminen, kompleksinen ajattelu) ja ymmärtää sitä osien suhdetta, joka yhdistää ne kokonaisuuteen, ja että nämä suhteetkin ovat muuttuvia. Maailman näkeminen kompleksisena systeeminä tarkoittaa, että maailma on enemmän kuin osiensa summa.
2. **VASTUULLISUUS** – opiskelija kasvaa paikalliseen ja globaaliin vastuuseen sekä myötätuntoon ja huolenpitoon toisia ihmisiä ja lajeja kohtaan.
3. **KOHTUULLISUUS** – opiskelija erottaa tarpeet ja halut sekä tunnistaa kestävän hyvinvoinnin perustaksi toimintansa merkityksellisyden synnyttämisen.
4. **IHMISTEN- JA ELIÖKUNNANVÄLISYYS** – opiskelija ymmärtää kulttuuria ja luontoa sekä niiden toisiinsa kietoutuneisuutta.
5. **TULEVAISUUSORIENTAATIO** – opiskelija ymmärtää menneen vaikutuksen nykyhetkeen ja tulevaan, mutta käsittää myös omat vaikutusmahdollisuutensa vaihtoehtoisten tulevaisuuk-sien visioijana.

Valmistaudu henkilökohtaiseen ohjauskeskusteluun listaamalla suunnittelemasi opistovuoden opin-not ja vastaamalla alla oleviin kysymyksiin.

Tutustuttiin kestävyysaiheisiin ja systeemiseen ajatteluun

Kokeillaan kokonaisvaltaista tarkastelua!

- Selvittää pienryhmissä yhtä seuraavista asioista:
 - 1. Mistä vaatteeni on "kotoisin"?
 - 2. Millainen oli tänään syömani lounaan vesijalanjälki?
 - 3. Mistä puhelimeni on tullut ja mikä on sen tulevaisuus?
- Käyttäkää apuna esim. Eettisen kaupan puolesta ry:n eli Eetin sivulta löytyviä materiaaleja (Eetti -> materiaalit -> julkaisut)
 - Miettikää myös, mihin kaikkiin kestävä kehityksen tavoitteisiin (1-17) selvityksestänne löytyy kytköksiä

JOUTSENON OPISTO | Pöyhänniementie 2 | 54100 Joutseno | www.joutsenonopisto.fi

21.11.2020

Toivotun tulevaisuuden visiointi alkoi Unelmien kaupunki -työpajalla

Tulevaisuusvisioita tarkennettiin
ja henkilökohtaistettiin laatimalla
tulevaisuuskirjoitukset
(jokainen kirjoitti toivotun ja
todennäköisen tulevaisuusvision)

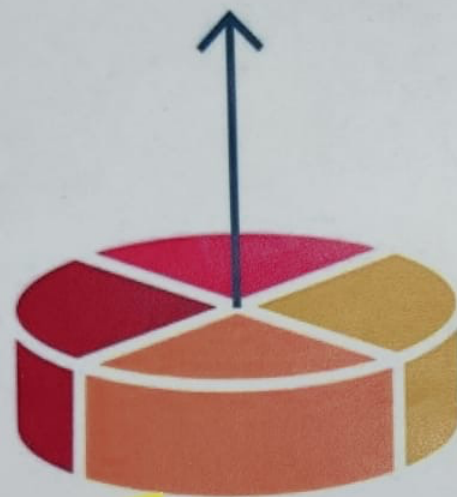
Tulevaisuusvisioiden
pohjalta tiivistettiin
kunkin opiskelijaryhmän
yhteinen
tulevaisuuskartta

TOIVOTUSSA TULEVAISUUDESSANI EI
TARVITSE PELÄTÄ - EI SOTAA, EI RIISTOA,
EI LUONNON MONIMUOTOISUUDEN KATOA,
EI KIIHTYVÄÄ ILMASTON LÄMPENEMISTÄ, EI
KASVAVAA KUILUA RIKKAIDEN JA KÖYHIEN
VÄLILLÄ, EI ^{TULEVIEN} ~~POHJAIN~~ SUKUPOLVIEN
KOHTALOA

Tulevaisuusvisioita
tarkasteltiin
eettisen kompassin
näkökulmasta:
mitä arvoja
visioiden taustalta
löytyy, ja millaisia
eettisiä periaatteita
tulisi noudattaa,
jotta toivottuun
tulevaisuuteen
voitaisiin päästä?

pyri matkallisuuteen
→ vähemmän on
enemmän

- kehiti omia käden-
taitoja
- jaa omaa tietoutta
muille

luova tavoitteellisuus
yhteiseen hyviin

→ haasta omaa
ajattelua

UNIVERSAALI AJATTELU

Kaikkien maailman
ihmisten sekä
luonnon hyvin-
voinnin turvaa-
minen

- ajattele universaalisesti
- kuluta paikallisesti

Miten tästä eteenpäin?

- Työskentely jatkuu projektiopinnoissa, joissa laaditaan itselle tärkeäksi tunnistettujen arvojen pohjalta "tulevaisuuslupaus" tai suunnitellaan oma "tulevaisuusteko". Projektin kautta on siis tarkoitus konkretisoida omaa tulevaisuusvisiota ja mennä ainakin pieni askel sitä kohti.
- HOPS-keskusteluissa pohditaan, miten opiston sivistyspedagogiset tavoitteet ovat sisäistyneet syyslukukauden aikana, kun aihepiirejä on opiskeltu toiminnallisesti.
- Aiomme kokeilla myös ekososiaalisen sivistyksen kompetenssien arvioinnin työkaluja (koherenssin tunteen mittaus ja ekososiaalisen sivistymisen polku), jotka oletettavasti tukevat hyvin tavoitteitamme ja opiskelijoiden itsearviointia.